

माझे मत

तथाकथित 'मिस्टरी स्पॉट'

प्रा. कुलकर्णी यांचा मनोरंजक लेख
(सकाळ : त्रिदल, ६ जुलै १९६)

वाचून दोन वर्षांपूर्वी मी याच जागेला भेट दिल्याचे आठवले. 'सॅनफ्रांसिस्को बे एरिया' या परिसरात काय काय पाहावे याची माहिती देणाऱ्या एका गाइड बुकात मिस्टरी स्पॉटचा उल्लेख होता. त्यापुढे शेरा मारलेला होता, "हे स्थान पाहायला जाताना विज्ञानाच्या ग्रॅज्युएट विद्यार्थ्यांला बरोबर नेऊ नका- मजा जाईल!"

दृष्टिभ्रमाचा चातुर्यानि उपयोग करून, तेथील गाईड मंडळींना कसे बोलायचे याची

उत्तम दीक्षा देऊन शून्यातून चमत्कार कसा निर्माण करायचा याचे मिस्टरी स्पॉट हे उत्कृष्ट उदाहरण आहे. बिचारे गुरुत्वाकर्षण न्यूटन-आइन्स्टाइनच्या नियमांनीच बांधलेले इतरत्र आहे तसे येथेही. तिरक्या खोलीत गुरुत्वाकर्षणामुळे सरळ टांगलेल्या गोष्टी, सरळ उभी राहिलेली माणसे तिरकी दिसतात. या स्पॉटसाठी टेकडीचा वापर केला आहे, ते याच कारणाकरता. केवळ जवळपास पाहिले, की खाली-वरचा घोटाळा होऊ शकतो आणि चेंडू गडगडत 'खालून' 'वर' जाताना दिसतो.

मिस्टरी स्पॉटकडे वैज्ञानिक दृष्टिकोनातून पाहिले, तर कुठल्याही सुशिक्षित व्यक्तीला तिथली रहस्ये आपोआप उलगडतात. भारतात अशी जागा बांधून तिथे माध्यमिक शाळांतल्या मुलांना न्यावे आणि 'इथे काय गोम आहे?' ती ओळखायला लावावे. त्यातून विज्ञानाचे उत्तम शिक्षण मिळेल.

जयंत नारळीकर